

מעדני אשר

גליון תנ"ט (שנה י')
פרשת אמור - ל"ג בעומר
תהא שנת עשירי גליון

ה"ל ע"י

מכון "מעדני אשר"

הודעה משמחת

אפשר לטמוע טיעורים מ"מעדני אשר" ע"י מערכת קול הלשון 03-6171111
ללשון הקודש: 47-111 לאידיש 12-311

ה. הא דאמרינן דמי שתורתו אומנותו פטור מהתפלה הני מילי ביום רגיל, אבל בשבת ויום טוב שיש חיוב לקדש מן התורה ורבי שמעון בר יוחאי במערה לא היה לו איך לקדש לכן היה אצלו התפלה מן התורה לכן היה חייב להפסיק, כך תירץ בספר גבעת פנחס פרשת יתרו.

הנה מה שכתב דרבי שמעון לא היה לו איך לעשות קידוש במערה, לכן קידש בתפלה: אין זה דבר ברור דיש שיטות שכן עשה קידוש: דבספר האשל להרה"ק רבי שבתי לפשיץ צ"ל מח"ס סגולות ישראל, כתב דאליהו זכור לטוב הביא לחם פת ויין בעת שהיו צריכין, כיון דאליהו אתי לגביהו ב' פעמים ביום, וכן בשפתי צדיק להרה"ק מפיליץ ל"ג בעומר אות ה' כתב שרבי שמעון היה מתלמידי רבי עקיבא, דסובר משנה ברכות פרק ז' משנה ח' אפילו אכל שלק והוא מזוננו מברך עליו ברכת המזון כיון שזו היא סעודתו, אי"כ יש לומר שרשאי לקדש על החרובין כמו שמקדשין על הפת, וקידש על החרובין, ובשו"ת רב פעלים יור"ד חלק א' סימן נ"ה כתב דכיון שלא היה יכול לקיים מחמת שהיה אונס, אי"כ לא מקרי שביטול מצות קידוש.

מדוע היה צריך רבי שמעון להתלבש עם בגדים בשעת תפילה הרי היה מכוסה בעפר?

הנה במהרש"א שבת ל"ג ע"מ ב' כתב דהא דהיה צריך לכסות את עצמו בבגדים בעת התפילה, לאו משום שלא יהא לבו רואה את הערוה, דהא מכסי בחול הוו כפרש"י אלא משום הכון לקראת אלהיך וגוי כדאמרינן בפ"ק.

יש להקשות: הרי לפי מה שכתבו התוס' מובא לעיל דרבי שמעון לא התפלל רק קרא קריאת שמע, אי"כ לא שייך הכון, דרק בתפלה זה שייך ולא בקריאת שמע, וכמו שכתב הכלבו סימן י"א וכן קימ"ל אור"ח סימן צ"א ס"ק ב' צריך לאזור אזור בשעת התפלה, אפילו יש לו אבנט שאין לבו רואה את הערוה, משום הכון עמוס ד' י"ב אבל שאר ברכות מותר לברך בלא גהורה, מאחר שיש לו מכנסים, ובמשנה ברורה שם ס"ק ז', וכן כתב הפני יהושע שבת ט' ע"מ ב' כתב דה"ה בקריאת שמע דלא שייך הכון לקראת אלקיך כי אם כשעומד לפני המלך, ומעני אשר, ושוב מצאתי בעין אלהו שבת י"א מקשה קושיא המ"ל.

מעדני אשר: אפשר לתרץ דהמהרש"א יסבור כהני שיטות דלעיל דרבי שמעון התפלל ממש, לכן היה שייך הכון, אבל מ"מ לשיטת התוס' דמייירי בקריאת שמע קשה מדוע היה צריך להלביש עצמו בבגדים.

מדוע רבי שמעון כשהיה במערה היה מתפלל הרי מי שתורתו אומנתו אסור להפסיק להתפלל?

איתא בגמ' שבת ל"ג ע"מ ב' דרבי שמעון בר יוחאי כשהתחבא במערה מפני הרומאים היו מפשיט את בגדיו והיה גופו מכוסה בעפר עד צווארו, כשהגיע זמן צלווי לבש הבגדים ואח"כ הפשיט את זה.

יש להקשות: מהא דאמרינן בגמ' שבת י"א ע"מ א' דמי שתורתו אומנותו כמו רבי שמעון בר יוחאי אינו מפסיק באמצע לימודו כדי להתפלל, אי"כ מדוע הפסיק רבי שמעון באמצע הלימוד כדי להתפלל, כך מקשה בתוספת שבת י"א ע"מ א', וכן בפתח עינים שבת ל"ג, וכן בעין אלהו שבת י"א.

איכא כמה תרוצים:

א. הא דאמרינן בגמ' כי הוה מטי עידן צלווי לביש ומכסי ומצל, ההוא מצלי היינו קריאת שמע, דלקריאת שמע צריך להפסיק, אבל לתפלה באמת לא הפסיק, כך תרצו בתוס' שבת י"א ע"מ א'.
אבל בירושלמי מבואר מובא בתוס' מ"ק ט' ע"מ ב' דרבי שמעון סבירא ליה דמי שלומד תורה אינו צריך להפסיק אף לקריאת שמע, דקריאת שמע נמי לימוד התורה ואין צריך להפסיק לימוד מפני לימוד.

ב. אף מי שתורתו אומנותו דאינו מפסיק לתפלה, מ"מ אם מפסיק לקריאת שמע כבר מפסיק נמי לתפלה ומתפלל, לפי זה אתי שפיר כפשוטו מדוע רבי שמעון היה מתפלל דכיון דהפסיק לקריאת שמע היה יכול להפסיק לתפלה, כך תירץ ההד"א בספרו פתח עינים שבת ל"ג ע"מ ב'.

ג. הא דאמרינן דמי שתורתו אומנותו אסור צריך להפסיק לתפלה, הני מילי ביום רגיל דאז הויה תפלה רק דרבנן, משאי"כ בעת צרה דתפילה לכ"ע דאורייתא אז אף מי שתורתו אומנותו צריך להפסיק, לפי הני"ל אתי שפיר דהרי כאן כאשר היה רבי שמעון בר יוחאי ובנו במערה בודאי עת צרה היה ומוחויב להתפלל לכן הפסיק, כך תירץ בעין אלהו שבת י"א ע"מ א'.

ד. הא דקתני מתניתין אין מפסיקין לתפלה למי שתורתו אומנותו פירושו שאין חייב להפסיק אבל אם רצה להפסיק מפסיק, ולפי הני"ל לא קשה על רבי שמעון משום דשמא מחמיר על עצמו היה והיה מפסיק ולביש ומכסי ומצל, כך תירץ הצ"ח שבת י"א ע"מ וכן המהר"ם.

אבל דחו תרוץ זה: דמדחוינן דתוס' הקשו על רבי שמעון איך התפלל חזינן שאסור להפסיק.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הגאון דוד פרידמן שליט"א ר"מ בישיבת בעלזא ובביהמ"ד בעלזא בית שמש לרגל שמחת אירוסית בתו תחי' במו"ט ע"ב"ג הבה"ח יהושע גרויז' נ"יו מבחורי ישיבת בעלזא ירושלים בנז של הרב עבי גרויז' שליט"א בארא פארק יהא רעוא שבוכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרבני הנגיד הנכבד הרב שלמה מאייער שליט"א בארא פארק לרגל שמחת הבר מצוה לנכדו הבינו היניק וחכים כמר יוסף עבי שוורץ נ"יו בן לחתנו הרב דוד שליט"א יהא רעוא שבוכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י הגאון המפורסם רבי אברהם יפה שלזינגר שליט"א גאב"ד זאנבה מח"ס שו"ת באר שרים מגדולי התורה ומרביני התורה בירושלם לעילוי נשמת אביו הגאון המפורסם רבי מרדכי יפה שלזינגר זצוקלה"ה גאב"ד איזנשטאט ת"א יפו ורב דקהלת התת"ס מח"ס שפת מעיל על זקנו רבינו הלבוש נ"ח מטבריה על סוגיות מרא דבאי עה"ת נלב"ע ביום ל"ג בעומר ח"י אייר תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הנכבד הרב ישראל אפרים פישל ראטה שליט"א מאנסי לעילוי נשמת אביו הרב החסיד המפורסם חיים אלטר בן הרב ישראל אפרים פישל ראטה ז"ל נלב"ע ט"ז אייר תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב לרגל יומא דהלולא רבה של מרן הגה"ק בעל הנודע ביהודה ז"ע ועכ"י החל ביום י"ז באייר ל"ב בעומר ת.נ.צ.ב.ה. הונצה ע"י נכדו שיחי' ירושלים

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב מרדכי מנדלסון שליט"א בית שמש לעילוי נשמת אביו הרב אברהם דב בן הרב נחמן מנדלסון ז"ל נלב"ע י"ז אייר תשס"ז ת.נ.צ.ב.ה.

האם מן התורה אסור לכהן הדיוט לטמאות לאשתו כשמתה?

בפרשתן כ"א כי לנפש לא יטמא בעמיו כי אם לשארו הקרוב אליו, בענין קושיית הפרי מגדים אור"ח סימן רס"ג, ובדעת תורה שם איך מותר לכהן לשלוח קוויטל לקברו של רבי שמעון הרי שלוחו של אדם כמותו, עיין בגליון המיוחד בעניני קברי צדיקים שיצא לאור לרגל נסיעתו של מרן האדמו"ר מבעלזא לקברי צדיקים.

איתא בגמ' יבמות כ"ב ע"מ ב', ב"ב ק"ט ע"מ ב' שארו זו אשתו.

וברשב"ם ב"ב ק"ט ע"מ ב' **כתב כמה טעמים לדבר מדוע אשור נקראת שארו:** וז"ל שארו זו אשתו כדכתיב בראשית ב' והיו לבשר אחד, וכתוב נמי שמות כ"א שארה כסותה ועונתה לא יגרע.

הנה לכאורה **מפשטות לשון הגמ'** משמע דכהן הדיוט מטמא לאשתו מן התורה.

אבל הרמב"ם פ"ב מה' אבל הלכה ו' **כתב חידוש גדול:** וז"ל אשתו של כהן מתטמא לה על כרחו ואינו מטמא לה אלא מדברי סופרים, עשאוה כמת מצוה, כיון שאין לה יורש אלא הוא, לא תמצא מי שיתעסק בה.

ובמזרחי בפרשתן הקשה על הרמב"ם: איך כתב דכהן מטמא לאשתו זה רק מדרבנן, הרי בגמ' ילפינן מפסוק דאין שארו אלא אשתו דכהן מטמא לאשתו.

ומתרג': על כרחך צריך לומר, שזה שאמרו אין שארו אלא אשתו, אינו אלא דרך אסמכתא על דבריהם, כמו ערובי תבשילין שהן מדבריהם ואסמכתא אקרא שמות כ, ה וביצה ט"ו ע"מ ב' ד"זכור את יום השבת" וכיוצא בהן הרבה.

וכן בלחם משנה: האריך דשיטת הרמב"ם דכהן מטמא לאשתו רק מדרבנן.

אבל הכסף משנה שם כתב: אף דכתב הרמב"ם דטומאת הכהן לאשתו הוא מדברי סופרים, אין כוונתו דהוא רק מדרבנן, דהרי בגמ' יבמות כ"ב וכן צ' ע"ב דרשינן שארו זו אשתו, אלא הרמב"ם הוא לשיטתו בספר המצות שורש ב' דמה שאינו מפורש בתורה ממש אף שהוא דין תורה מיקרי מדברי סופרים, אבל מ"מ דין תורה הוא.

ובספר ארעא דרבנן אות א' ס"ק ט' כתב דבשו"ת מוהרר"ש סימן נ"ה כתב דהר"י והרמב"ם וסמ"ק ושאר פוסקים שכתבו הברייתא כפשטה חולקים על הרמב"ם וסבירא ליה דמדאורייתא מטמא לה.

ובאחרונים תמהו על הרמב"ם: שכתב דהא דמטמא לאשתו משום דהיא כמת מצוה, דהרי בגמ' יבמות פ"ט ע"מ ב' מבואר דדוקא לגבי אשתו הקטנה דכהן הדיוט מטמא לה, אע"ג דקדושי קטנה לא היא רק מדרבנן, א"כ איך מותר לעבור בקום ועשה על איסור דאורייתא של טומאה, ומתרג' הגמ' דהיא כמת מצוה כיון דאין אחרים יורשים אותה לא יבאו להתעסק בקבורתה לכן היא ליה כמת מצוה שמותר לטמאות עליה, אבל לגבי אשתו הגדולה דהיא שארו מן התורה, א"כ הטעם שמותר לטמאות עצמו זה לא בגלל דהיא מת מצוה אלא דהיא בכלל קרובים, כך תמה בהגהות הגר"א יור"ד סי' שצ"ט סקט"ו, וכן במנחת חינוך מצוה רס"ד.

יש להקשות: לשיטת הר"מ דס"ל דכהן הדיוט אינו מטמא לאשתו מה"ת דאינה בכלל קרובים דקרא רק דחז"ל עשאוה כמת מצוה, א"כ מדוע כהן גדול אינו מטמא לאשתו כיון דהוי כמו מת מצוה, כך מקשה המנחת חינוך מצוה ר"ע, וכן בקרן מו"ק כ"י ע"מ ב'.

כהן שהחליט לגרש את אשתו ועדיין לא גירש ומתה אשתו

האם מותר לטמאות עליה?

הנה איתא בספרי בפרשתן לנפש לא יטמא בעמיו כי אם לשארו הקרוב אליו "אליו" ולא גרושה, דלאשתו גרושה אסור לו לטמאות.

יש לחקור כהן שהתקוטט עם אשתו והחליטו להתגרש ולא התגרשו עדיין ומת אשתו האם מותר לכהן לטמא לאשתו.

הנה כתב המהרש"ל בספרו ים של שלמה גיטין פרק ב' ס"ק ד', מובא בפתחי תשובה אה"ע סימן צ' ס"ק ח' **כתב רשב"ם** ב"ב קמ"ו ע"ב ד"ה נפלה מי שמתה אשתו מתוך קטטה, והיה בדעתו לגרשה, אינו יורשה, כדאמרינן בגמ' גיטין י"ח ע"א כיון שנתן עינו לגרשה שוב אין לו פירות, עד כאן, ומעשה בא ליד, באחד שהיה בקטט עם אשתו, והיה לו דעת ברור לגרשה, ובתוך אותו הקטט מתה, והוריתי לו שלא לישב ז' ימי אבילות, ושלא להתאבל עליה, והבאתי ראייה מדברי הרשב"ם, שפסק כך אפילו לענין ירושת הבעל שהוא דאורייתא אפילו הכי אמרינן כיון שנתן עינו לגרשה חשבינן כאלו כבר גירשה, ונילף מיניה קל וחומר לענין אבילות, שהוא לכולי עלמא מדרבנן, דפטור מאבילות, ועוד איך יעלה על דעת האדם להאבילו מה שאין לבו אבל, ואין יום מר לפניו, ונהי דבאבל ממש לא חלקו רבותינו בין אוהב לשונא, הכא יש ויש לחלק, ועוד, התם אחר דאית ליה קורבא בגביה, אפילו הוא שונאו מכל מקום בשרו הוא ונכמרו רחמיו, ושייך ביה אבילות ומרירות הלב, אבל כהאי גוונא כולי עלמא מודו דחשיב ליה בלביה כאלו אזלה מיניה, ואין כאן אבילות ומרירות הלב, והנה **תמהו העם על ככה, ושלחתי דברי לזקני ירושלים, וכתב לי זקן אחד וחכם מופלא שחכמי ירושלים הסכימו לקל וחומר שדנתי מדברי הרשב"ם.**

וכן ברש"י ב"ב קמ"ו ע"מ ב' כתב דמרשב"ם הנ"ל שמעינן דמי שעומד לגרש את אשתו אע"פ שלא גירשה ומתה אינו חייב להתאבל עליה.

אבל בבית מאיר אה"ע סימן צ' דחה את דברי הים של שלמה, וגם את סברתו דאיך יעלה על הדעת להאבילו מה שאין לבו אבל ואין יום מר לפניו, הוא דוחה וכותב דאין מוכרח דיש לומר כשמתה גם שנאתה אבדה ונפשו עליו תאבל על אשת נעוריו, ומסיק וכותב ועכ"ז לא מלאתי להרהר אחר שכבר הורה זקן זה שקנה חכמה יתירה לולא שכתב היש"ש שם שרבים תמהו בפסק וכי מה שזקן אחד כתב לו שחכמי ירושלים הסכימו להק"ו שדן משמע שאבל בגוף הפסק לא הסכימו.

ובהגהות רבי עקיבא אייגר יור"ד סימן שצ"ד סק"ד ציין לדברי היש"ש בזה, וכן לדברי הבית מאיר, ולא הכריע מדידיה בזה.

יש לחקור כהן שהחליט לגרש את אשתו ועדיין לא גירש ומת אשתו האם מותר לטמאות עצמו כשמתה האם זה דומה לנידון דלעיל או אינו דומה.

הנה בשו"ת מהר"ש ענגיל חלק ו' סימן כ"ה נסתפק בשאלה הנ"ל וכתב דלשיטת הרמב"ם דהא דכהן מטמא לאשתו משום דהיא מת מצוה דאף אחד לא יטמא לה כיון שהבעל יורשה, א"כ לשיטת הרשב"ם שאינו יורשה כשנותן עין לגרשה א"כ שוב אינו יורשה לא ימנעו הקרובים להתעסק עמה שוב לא חשיב מת מצוה שוב אינו מטמא לה, אבל לפי מה שפסק הרמ"א אה"ע סימן צ' ס"ק ה' שאף אם דעתו לגרשה מ"מ יורשה דלא כרשב"ם, א"כ שוב לא ירצו לקבורה שוב היא מת מצוה ומטמא לה.

האם ביו"ט נמי אמרינן עשה יום טוב חול ואל תצטרך לבריות?
בפרשתנו כ"ג ב' דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש אלה הם מועדי.

איאתא בגמ' שבת קי"ח. פסחים קי"ב א' אמר רבי עקיבא עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות.

וכן קימ"ל אורי"ח סימן רמ"ב מי שצריך לאחרים, אם יש לו מעט משלו צריך לזרז עצמו לכבד את השבת, ולא אמרו עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות, אלא למי שהשעה דחוקה לו ביותר.

יש לחקור האם ביום טוב נמי נאמר הלכה זו או דילמא לא נאמרה הלכה זו רק לענין שבת דוקא, שלא נצטוונו בה על השמחה, משא"כ יו"ט שיש בו מצות שמחה לא יעשנו חול כי חייב לשמוח בו.

הנה בס' חמדת ישראל ח"ב דף ס"י ס"י י"ח מביא ראיה מספר תורת חיים להגדומיץ דק"ק בודאפעסט זצ"ל שדן בזה וכתב דלא שייך לומר ביו"ט שיעשנו חול, לפי שכל המועדים הם בשביל הנסים שעשה לנו ה' וא"כ כמו שמחוייב ליטול מן התמחוי ד' כוסות אף לר"ע משום פרסומי ניסא כמבואר בגמרא, כן נמי מחוייב ליטול מן הצדקה כדי לשמוח בכל המועדים וגם זה משום פרסומי ניסא הוא, והגאון בעל חמדת ישראל אם כי דוחה טעמו והוכחתו, מסכים הוא לדינו, מטעמא דדוקא שבת שאין בה רק עונג שפיר י"ל דזה העונג היותר גדול שיסתפק במיעוט ולא יצטרך לבריות, משא"כ יו"ט שהתורה אמרה ושמחת בחגך וכיון דקיי"ל אין שמחה אלא בבשר ויין, שפיר מחוייב הוא לעשות כל טעדיק לקיים מצות שמחת יו"ט.

אבל מדברי התוס' ביצה ט"ו ב' **משמע דאף ביום שייך הלכה דעשה יום טוב חול ואל תצטרך לבריות:** דקאמר שם בגמ', מאי כי חדות ה' היא מעוזכם אר"י משום ראברי"ש אמר להם הקב"ה לישראל לוו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פורע, וכתב עלה בתוס' שם ד"ה לוו והא דאמר עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות היינו כשאין לו לפרוע ע"כ וקשה הרי קרא חדות ה' היא מעוזכם לא בשבת מיירי ובפירוש ר"ח שעל הגליון שם שכי לוו עלי ושמחו היום וכו' כלומר קיימו מצות חדות ה' שאמר הקב"ה ושמחת בחגך, ואי נימא דהך דעשה שבתך חול וכו' לענין שבת דוקא נאמרה ולא לענין יו"ט אי"כ קושית התוס' לא קשה ולא מידי, מאחר והך דלוו עלי בחגים מיירי אלא ודאי שאין חילוק בזה בין שבת ליו"ט, כי גם לענין יו"ט נאמר לעשותו חול ולא להצטרך לבריות.

וכן בשפת אמת ביצה ט"ו כתב לולי דברי התוס' היה אפ"ל דהכא מיירי דוקא ביו"ט דכבוד יו"ט חמור מכבוד שבת ומותר להלוות אפילו כשאין לו ולא אמרינן ביה עשה שבת חול, אך התוס' פירשו דעשה שבתך חול כולל גם ימים טובים.

הנה דבר זה אם בשבת יש חיוב שמחה יש אריכות גדולה בזה, דהתוס' במו"ק כ"ג ע"ב כתבו דבשבת ליכא חיוב שמחה, וכן כתב השיטה מקובצת כתובות ז' ע"א ד"ה וכתב הרמב"ם דמ"ש הרמב"ם דאסור לישא אשה בשבת משום דאין מערבין שמחה בשמחה, לא נהירא דבמועד כתיב ושמחת בחגך, אבל בשבת ליכא חיוב שמחה וכן כתב התשב"ץ בחי"ג סימן רצ"ח, עיין דעת תורה אורי"ח סימן רמ"ב שהאר"ך בזה, עיין תורת חיים סופ"ק דחולין איך אמרינן ישמחו במלכותך בשבת אבל בספרי פרשת בהעלותך מובא בב"י ארי"ח סימן רפ"א איאתא ביום שמחתכם אלו שבתות.

אם קיבל פני רבו בחג הסוכות האם חייב בשמע"צ שוב לקבל פני רבו כיון דהוא רגל בפני עצמו?
בפרשתנו כ"ג וביום השמיני שבתון.

יש לחקור בהא דקימ"ל ראש השנה ט"ז ע"מ ב' סוכה כ"ז ע"מ ב' חייב אדם לקבל פני רבו ברגל, האם בשמיני עצרת צריך ללכת עוד הפעם אל רבו אע"פ שכבר קיבל פני רבו בסוכות כיון דהוא רגל בפני עצמו או דילמא אין צריך ללכת עוד הפעם.

הנה בגליוני הש"ס ראש השנה ד' ע"מ ב' כתב על הא דאמרינן דשמיני רגל בפני עצמו לענין פז"ר קש"ב וז"ל ולעני"ד יש לומר דאות רי"ש הוא נוטריקון רב, והכוונה לענין חיוב קבלת פני רבו ברגל דהוא שמיני עצרת רגל בפני עצמו לענין זה דאפילו הקביל פניו בסוכות חייב להקביל שנית בשמיני עצרת.

וכן בשו"ת שיח יצחק סימן ש"ט נסתפק אם קיבל פני רבו בחג האם חייב בשמיני עצרת שוב לקבל פני רבו כיון דהוא רגל בפני עצמו.

וכתב: דמהא דאמרינן בגמ' דשמיני רגל בפני עצמו לגבי פז"ר קש"ב רגל, ולא אמרו גם כן שהוא רומז על רבו לקבל פני רבו, נראה לכאורה דאין צריך, ויצא במה שקיבל פניו בימי הסוכות, ע"ש עוד מה שהאר"ך.

ובשו"ת דברי יציב אורח חיים סימן רכ"ח כתב דבגמ' יומא ג' ע"א ורי"ה ד' ע"ב דשמיני רגל בפני עצמו גבי פז"ר קש"ב, ונחלקו רש"י ותוס' בהכוונה של הרי"ש רגל בפני עצמו, ולולי דבריהם היה מקום לומר דרגל בפ"ע היינו לגבי הא דחייב לקבל פני רבו ברגל, שאינו יוצא בקבלת פניו ביו"ט ראשון, ע"ש מה שדן באריכות.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונשדך ע"י ידידיו הרב מרדכי זסקינד הגר שליט"א בירוקין א | שיטת ב"ש בגירושין. ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה חורע אין לה ושבחה אל בית אביה, וקרא כ"ג. הנה שיטת ב"ש בניסן צ' שאין לגרש אשה א"כ מצא בה ערוות דבר, ולב"ה מותר לגרש אפי' כשהקדיחה תבשילו, וצ"ע אין יתרוצו ב"ש מקרא מלא כאן, שמשכח"ל בת כהן גרושה שחורת לאכול בתרומה, וזרי אם נתגרשה משום שנמצא בה דבר ערוה א"כ אינה חורת לאכול בתרומה דהא ק"ל יבמות סח ע"א שאם נבעלה לפסול אינה אוכלת בתרומה וקדשים. וכמו"כ יש לתמוה למה דווצרכה התורה בריש הפרשה לאסור גרושה לכהן הפק"ל שאסורה מצד שכל גרושה לב"ש היא זונה, וזונה אסורה לכהן.

ב | מצות וקדשתו בנות. האם יש ענין להקדים קבורת כהן מת מצד וקדשתו או שלא שייך וקדשתו אצל מת.

ג | טומאת כהנים. צ"ע אם לכהן יהיה מותר לעבור ניתוח קיצור קיבה במקום שאין זה פיקו"ל אצלו, דהרי מנמא עצמו בידים (באהל) לאבר שכורתים ממנו ואסור לכהן להיטמאות אפילו לאבר אדם מן החי.

ד | ל"ג בעומר: אין גיונו רבי שמעון ורבי אלעזר בנו כשנתחבאו במערה מאילן החורבים שנברא בנס (שבת ל"ג), הרי לכאורה היה בו איסור ערלה.

ה | מנהג המדורות. במנהג לעשות מדורות ולקודר סביבן בליל ל"ג בעומר, צע"ג מתוספתא שבת פ"ז א: והמרקד לשלחבת הרי זה מדרכי האמורי. וראה שבת הלוי ח"ז סי' קל"ו וא"כ מה ההיתר בזה כאן, גם צ"ע הרי פסק הרמ"א (תצ"ג) שמנהגי אבלות הספירה נהוגים עד יום ל"ג בבוקר. ואין להסתפר עד ל"ג בעצמו ולא מבשר (מהרי"ל). ואם כן, אין היתר לערוך שמחה עם ריקודים ומחולות בליל ל"ג בעומר לדעת הרמ"א ורוב הפוסקים שהולכים לשיטתו, וכן מנהג ברוב מקומות עד היום שאין מסתפרים בלילה. וכך הוא מנהג אשכנז כמש"כ מהרי"ל. וכל זה בתספורת ונישואין, אבל ריקודים ומחולות של רשות, מבואר בפוסקים שזה יותר חמור ויש אוסרים גם בלג בעומר, וא"כ מזה ההיתר לכך.

ו | חידה ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: ששאל השבוע את בנו שלפני בר מצוה הילך שמואל בן רב א"ש שיח' מי הוא שצריך להניח תפילין בשבת. (לא להלכה למעשה)

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תוכה את השולח להיכנס להגרלה על 1000 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
- כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יירדו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 077-5558617 או במייל meir.s1000@gmail.com ולברורים ופרטים נוספים בטלפון 057-1354010 נא לציין שם וטלפון על התשובות. כמו"כ נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו.

התשובות ניתן לשלוח עד ר"ח סיון

מכתבים למערכת

האם בערב יום כיפור מותר לאכול לפני התפילה כיון שיש מצוה לאכול
 מה שדנתם האם בערב יום כיפור יש מצוה לאכול מותר לאכול קודם התפילה דעשה דוחה לא תעשה ופסקתם דאסור.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"ץ מחזיקי הדת נראה להעיר, כיון דאמרו חז"ל כל האוכל ושותה בתשעין, דמשמע דהשתיה הוא גם כן מצווה, ויכול לקיים המצוה של שתיה לפני התפילה, דשתיית מים מותר ארי"ח סימן פ"ט ס"ק ג' וכן קפה, וכיון דיכול לקיים ע"י שתיה אין היתר לאכול לפני התפילה מחמת המצוה, וכן להפוסקים דסבירא ליה דטעימה לפני תפלה מותר ואסור רק אכילה עין ש"ת השיב משה א"כ יכול לקיים המצוה, דטעימה לפני התפילה.

הגאון רבי דוד לייסיצין שליט"א ראש כולל היכל התלמוד ת"א יש להעיר דבמשנה ברורה סימן תר"ד ס"ק ב' משמע דמן הד"ץ סגי כשאוכל פעם אחת, א"כ אינו מסתבר שדוחה.

הבה"ח ניסן יצחק קורנבליט נ"ו ישיבת מור ירושלים נראה להעיר דבגמ' בברכות י' איתא שם דאכילה לפני התפילה הויא ענין של גיאות ואפשר דכשאוכל לשם מצוה אין בזה ענין של גיאות ומותר.

איך כשר גש שחתמו עדים על ידו של אדם בכתובת קעקע הרי הם פסולים לעדות כיון דעברו איסור

מה שהקשטם בשם אחרונים על הא דקמ"ל אה"ע סימן קכ"ד ס"ק ו' ומקורו בגמ' גיטין כ' ע"ב ב' היה הגט חקוק על ידו של עבד בכתובת קעקע והיה יוצא מתחת ידה העדים חקוקים על ידו, הרי זו מגורשת, דיש להקשות איך יחתמו העדים בכתובת קעקע, הרי נעשו רשעים שעברו על איסור של כתובת קעקע, והגט פסול, ותרצתם בארבע אופנים.

הרה"ג אברהם הבר שליט"א ירושלים יש לציין דבקינות פתשגן הכתב להגר"ח שליט"א בס' השדה תירץ דמירוי באנוסים מחמת נפשות.

הבה"ח ש. גולדשטיין נ"ו ישיבת תושיה תפרח יש לציין דבספר גט פשוט אה"ע סימן קכ"ד ס"ק ו' תירץ ע"פ התוספתא פרק ג' מכות הלכה ט' הרושם על עבדו שלא יברח פטור, דלא חיובה התורה אלא כשעושה כתובת קעקע משום הכתיבה גופיה כמו שעושים הגוים בחקותיהם, אבל כשעושה חותם בעבד שלא יברח פטור והכי נמי הכא שאין צריך לגוף הכתיבה שתהיה בבשר אלא כדי לגרש בו.

מי שאינו מכבד את הוריו האם מקבל עונש שבניו לא יכבדוהו

מה שהבאתם אריכות בשם הפוסקים דמי שאינו מכבד את הוריו מקבל עונש שבניו לא יכבדוהו.

הבה"ח מנחם מענדל גאלד נ"ו ישיבת בעלזא אשדוד מה שהבאתם בשם האברבנאל דהא דכתוב כבד את אביך למען יאריך ימך, אינו שרר אלא הכוונה תכבד את הוריה משום שלך גם יהא ילדים ויכבדו אותך, יש לציין דהבכור שור בפרשת יתרו נמי כתב כן, ועצם היסוד כבר נזכר ברמב"ם מורה נבוכים ג' מ' וז"ל אם לא תכבד הורייך לא יכבדוך בניך.

הבה"ח חיים אביגור בריל נ"ו ישיבת צאנז נתניה יש לציין דבספר נפש החיים להגר"ח פלאג"ז נמי האריך בזה.

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד
להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א
 לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: leviber@gmail.com
 לביירוטים בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560
 מי שמעוניין להעטרף אלפני המנויים נא להתקשר למערכת

המדבר בשבת דברים בטלים אינו מקיים המצוה של שבתותי תשמורו
 מה שכתבתם בשם הפוסקים דמי שמדבר בשבת דברים בטלים אינו מקיים המצוה של ואת שבתותי תשמורו, כיון שהקב"ה שבת מדיבור.

הגאון רבי ברוך שוורץ שליט"א ירושלים מ"ח הנפלא נעמות ברוך מה שהארכתם בחומר איסור לדבר דברים בטלים בשבת, נראה להסמיך על זה דבר נורא מהר"ל הש"ך יור"ד סימן קע"ט ס"ק ח', דהנה במחבר פסק יורה דעה סימן קע"ט ס"ק ו' מי שנשכו עקרב מותר ללחוש עליו ואפילו בשבת, ואף על פי שאין הדבר מועיל כלום הואיל ומסוכן הוא התירו, כדי שלא תטרף דעתו עליו, ובש"ך מבואר דהתירו דמותר ללחוש אפילו בשבת, משום דאסור לדבר דברים בטלים בשבת קמ"ל דכדי שלא תטרף דעתו התירו, והדברים נראים כמה האיסור בזה.

הרה"ג נחמיה הערץ שליט"א בני ברק מ"ח הנפלא פאר מקדושים נראה לציין דבר נפלא מה שהבאתי בספרי פאר מקדושים בשם אגרת הטויל לרבי חיים אצח המהר"ל חלק הדרוש את א' דהנה איתא בגמ' שבת ק"ע ע"ב א' אמירה לנכרי שבות, ויש להקשות דלא היה לו לומר רק אמירה לנכרי אסור כדרך שאמרו בכל איסורי שבת, ומאי שנא לשון שבות דנקט, ושמעתי דנקט לשון זה, לפי שהבריות סבורים שאין שום חשש איסור מלאכה באמירה לנכרי, והאיל והישראל אינו עושה בעצמו מעשה, ולכן אמר דאמירה זו חשוב שפיר מעשה, שהרי הכתוב אמר וישבות אלהים וגו' ועל כרחך אותה שבתיה אינה ממלאכה גמורה, שהרי כל העולם כולו במאמר נברא, ומצא שאמירה נקרא מלאכה, וביום השביעי כאשר שבת מאותה אמירה אמר וישבות, א"כ המונעים מאמירה לנכרי הוי נמי שבתיה, ולהיפך נמי מי שלא מנע, הויא כעושה מלאכה גמורה על כן אמרו אמירה לנכרי שבות.

מי שרואה חבירו עובר איסור ואין מפרשו האם עובר משום לפני עוור לא תתן מכשול
 מה שהבאתם בשם הפוסקים דאדם שרואה חבירו עובר איסור ואין מפרשו עובר משום לפני עוור לא תתן מכשול, ומביאים ראיה מהא דאיתא בגמ' מ"ק ה' ע"א רמו לציין מן התורה מין, ולפי אחד מן הלמודים משום לפני עוור לא תתן מכשול, חז"ן כשיכול למנוע איסור מחבירו ואינו מונע עובר לפני עוור לא תתן מכשול, והבאתם חולקים.

הגאון רבי יהושע העשיל פאדווא שליט"א מאנטשטר יש להעיר דלשון רש"י שם לפני עוור כלומר, עש דבר על הטומאה שלא יהיו נכשלים בה נושאי תרומה וטהרות, יראה ששיטת רש"י הוא שאינו עובר על לפני עוור, שאל"כ כל אריכות הוא לשון מיותר.

הרב יחזקאל שרגא ערנפלד שליט"א כולל מתובת קרית בעלזא ירושלים הרב אליהו נתנאל שליט"א חיפה יש לציין דבשרה חמד חלק ב' מערכת האי"ז כלל כ"ז את כ"ה הקשה עליהם מהא דאיתא בגמ' עבודה זרה י' ע"ב ב' דבחד עברא דנהרא אין איסור לפני עוור, חז"ן דאף כשתנתן לו בידים אין איסור לפני עוור כל שאינו בתרי עברא דנהרא, וכל שכן היכא שאין נתן לו כלל בידים, ומתוך דדוקא כשעושים דבר שהוא לטובת הישראל ושותק דאו חשיב כמושיט, ולא כשואה שחבירו עושה איסור.

הרב יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון נראה דלקוברים הויא לפני עוור ממש כיון שהם הניחו שם האיסור בידים.

הבה"ח אהרן יוסף לוריא נ"ו ישיבת בעלזא ירושלים נראה להביא ראיה שליכא איסור, מהא דהוצרכה התורה לכתוב, מצוה של הוכח תוכיח, ואם יש איסור לפני עוור מדוע צריך לכתוב, אלא ש"מ דליכא איסור.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב יחזקאל טוסיג שליט"א ירושלים
 לרגל שמחת הפדיון הבן לבנו כמר עבי ני"ז
 יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
 מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג ר' דוד רובינשטיין שליט"א ירושלים
 - ראש כולל התלה לדוד
 לעי"נ אביו הגאון האדיר רבי אלתר אליהו זצ"ל
 גאב"ד אנטווארפן ומ"ח מגרנות אליהו
 נלב"ע ליל ל"ג בעומר תשס"ה ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג רבי יצחק שלמה רייבער שליט"א ירושלים
 לעילוי נשמת אביו
הרב אליעזר בן הרב עבי רייבער ז"ל
 נלב"ע עש"ק כ"ג אייר תשס"ז ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הגאון רבי יהונתן דוד הול שליט"א ירושלים
 דומ"ץ בבית דין נתיבות חיים
 לרגל שמחת היכנס בנו כמר שלמה יהודה ני"ז
 יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
 מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג חזקי' שאלאמאן שליט"א ירושלים
 לרגל שמחת החלאקה לבנו
כמר חיים שלום ני"ז
 יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
 מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג רבי יצחק קאץ שליט"א ירושלים מנהל ת"ת ענת אמת
 לעילוי נשמת זקנו
הרה"ג רבי מאיר בן הרה"ג רבי אהרן זצ"ל מפידעיא
 נלב"ע כ' אייר ת.נ.צ.ב.ה.
 זצ"ל לומר פרקי תהילים מ"ז נ"ח צ"א ק"ב
 והרה"ק רבי אהרן מבעלזא זצ"ע
 התבטא עניו וזכיתי לדאות את הרב מפידעיא

ישמח לב מבקשי ה'
 דומ"ץ הספר הנפלא
אבני שהם חלק ה'
 חידושים - תקיורות - פלפולים - ברורי הלכה
 בעניני חג השבועות והמסכת עירון בטוב טעם ובשפה ברורה
 מאת ידידינו פה מפיץ מורגליות המפורסם בשעוריו המתוקים
 הגאון רבי ישעיה שלאמאנין שליט"א אנטווערפן
 ספר שנחזק לכל תלמוד חכמים ובפרט למגיד שיעורים

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב מאיר עבי לנדאו שליט"א ירושלים
 לרגל שמחת אירוסין בנו הבה"ח דוד ני"ז
 עי"נ בת הרב יואל עבי בראך שליט"א
 יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
 מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג זאב יהואל בעער שליט"א ירושלים
 לרגל יומא דהולוא רבה של התנא האלוקי
רבי שמעון בר יוחאי
 יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
 מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה